

Ár 2015, föstudaginn 17. apríl, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Unnur Erla Jónsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 115/2014:**

M
gegn
F.

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 9. desember 2014 með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar, dags. 9. desember 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 2. janúar 2015. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar, dags. 2. janúar 2015 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 9. febrúar 2015.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar dags. 17. apríl 2015.

II.

Málsatvik.

Þann 5. september 2008, gaf A, út skuldabréf nr. X til FF, forvera varnaraðila, upphaflega að fjárhæð kr. 2.050.000. Sóknaraðili tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð vegna skuldabréfsins.

Sóknaraðili og lántaki undirrituðu umrætt skuldabréf dags. 5. september 2008, ásamt vottum að réttri dagsetningu, undirritun og fjárræði sjálfskuldarábyrgðaraðila. Á skuldabréfinu var kveðið á um að varnaraðili væri aðili að samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga dags. 1. nóvember 2001.

Á lánsúmsókn lántaka, sem var fylgiskjal með umræddu skuldabréfi, var m.a. kveðið á um að undirritaðir hafi kynnt sér upplýsingabækling varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir. Sóknaraðili og lántaki undirrituðu skjalið dags. 5. september 2008. Sóknaraðili krossaði ekki í neinn valkost á skjalinu varðandi framkvæmd greiðslumats við undirritun á það.

Samkvæmt niðurstöðu greiðslumats lántaka kom fram að lántaki hefði kr. 70.094 til ráðstöfunar eftir framfærslu og greiðslu lána á mánuði. Samkvæmt skjalinu byggði greiðslumatið á framlögðum gögnum og upplýsingum sem umsækjandi lagði

fram og var ætlað að gefa raunhæfa mynd af fjárhagsstöðu hans að teknu tilliti til væntanlegrar lánveitingar. Lántaki undirritaði skjalið dags. 5. október 2008, þar sem hann staðfesti að framangreindar upplýsingar væru réttar og heimilaði að þær yrðu veittar ábyrgðarmönnum. Sóknaraðili ritaði einnig nafn sitt á skjalið.

Lántaki leitaði eftir heimild til nauðasamnings til greiðsluaðlögunar dags. 10. júlí 2009. Með úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur, var nauðsamningurinn staðfestur dags. 22. október 2009.

Sóknaraðili veitti lögmanni fullt umboð og í framhaldinu var varnaraðila sent bréf í umboði sóknaraðila, dags. 21. okt 2014, þar sem gerð var krafa að ábyrgð á skuldabréfi nr. X yrði felld niður.

Bréfi sóknaraðila var svarað dags. 29. október 2014, þar sem erindinu var hafnað af hálfu varnaraðila.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi nr. X verði felld niður þar sem framkvæmd varnaraðila við stofnun ábyrgðarinnar hafi ekki verið í samræmi við samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 1. nóvember 2001.

Sóknaraðili kveður lántaka hafa verið vin sinn á þeim tíma sem undirritun á skuldabréfinu hafi átt sér stað. Lántaki hafi fært heimilisfang sitt á lögheimili sóknaraðila, án hennar samþykkis. Á þeim tíma hafi lántaki beðið sóknaraðila að undirrita nafn sitt á pappíra sem hann hafi sagt að væru til þess að „*brúa smá tímabil hjá honum meðan hann væri að selja fasteign sína svo hann geti greitt aðrar skuldir*“ og hafi hann sagt eignastöðu sína mjög góða.

Sóknaraðili segir lántaka hafa í framhaldinu komið heim með pappíra fyrir hana til að undirrita, en hún hafi undirritað þessa pappíra, um tvö eða þrjú blöð. Sóknaraðili telur að reglur samkomulagsins hafi ekki verið kynntar henni áður en hún hafi undirritað nafn sitt á umrætt skuldabréf og meðfylgjandi pappíra.

Á umræddri lánsúmsókn hafi verið eyður, sem hafi borið að krossa í ef það hafi átt við. Svo virðist sem ekki hafi verið krossað í neinn reit á umræddu eyðublaði og því hafi það ekki verið rétt útfyllt. Samkvæmt lánsúmsókninni sé því ljóst að sóknaraðila hafi ekki verið kynnt greiðslumatið og því sé ekki ljóst, að mati sóknaraðila, hvaða áhrif undirritun hennar hafi.

Sóknaraðili telur að hún hafi ekki farið með lántaka í útibú varnaraðila og því hafi henni aldrei verið kynnt hvaða ábyrgð hún hafi verið að taka á sig og hvað hafi falist í því.

Sóknaraðili byggir á því að efni skjalsins „*Niðurstöður greiðslumats*“ hafi verið óljóst og óaðgengilegt og þá sérstaklega fyrir sóknaraðila sem búi yfir takmarkaðri þekkingu á sviði fjármála. Þar að auki hafi sóknaraðili enga menntun utan gagnfræðiskólaprófs. Þá byggir sóknaraðili einnig á því að henni hafi ekki verið kynntar forsendur greiðslumatsins að öðru leyti en því sem fram hafi komið á umræddu greiðslumatsskjali. Hún hafi ekki kynnt sér það að neinu leyti fyrir utan það að lántaki hafi tjáð henni að hann hefði staðist greiðslumat.

Varðandi frekari ágalla greiðslumatsins bendir sóknaraðili á, að greiðslugeta skuldara hafi verið jákvæð samkvæmt því. Þó telur sóknaraðili að séu tekjur lántaka skoðaðar samkvæmt því skattframtali sem hafi getað legið fyrir þegar forsendur hafi verið gefnar við greiðslumatið, sé ljóst að ráðstöfunartekjur lántaka hafi verið um það

bil helmingi of háar miðað við framtalsgögn. Umrætt greiðslumat hafi verið framkvæmt í lok árs 2008, en samkvæmt skattframtali 2008, sem sé fyrir gjaldárið 2007, sé ljóst að meðaltekjur lántaka hafi verið um það bil 250.000 kr. á mánuði í heildarlaun og því sé ljóst að eftir skatt og önnur gjöld hafi ráðstöfunartekjur lántaka verið tæpar 200.000 kr. Því telur sóknaraðili að samkvæmt greiðslumati hafi varnaraðili veitt lántaka aukalega fjárhæð kr. 244.000 á mánuði til ráðstöfunar. Að þessu sögðu telur sóknaraðili að umrætt greiðslumat sé ómarktækt. Sóknaraðili telur að í bréfi varnaraðila hafi því verið haldið fram að tekjur lántaka hafi verið mun hærri á árinu 2008 og því hafi staðan verið önnur.

Þá telur sóknaraðili ljóst að forveri varnaraðila hafi ekki kynnt sóknaraðila bæklinga, sbr. 3. og 4. gr. fyrrgreinds samkomulags. Samkvæmt 4. gr. samkomulagsins hafi fjármálafyrirtæki borið að gefa út upplýsingabæklinga um skuldaábyrgðir og veðsetningar og dreifa með skjölum sem afhent séu ábyrgðarmönnum til undirritunar. Í umræddum bæklingi hafi m.a. átt að kom fram hvaða skyldur hafi falist í ábyrgðinni auk annars. Sóknaraðili telur að sér hafi ekki verið afhentur slíkur upplýsingabæklingur um skuldaábyrgðir og veðsetningar eða fengið önnur álíka skjöl til undirritunar eins og skylt sé samkvæmt 4. gr. samkomulagsins. Sóknaraðili byggir jafnframt á því að við mat á afleiðingum þess að upplýsingaskyldu hafi ekki verið sinnt af hálfu varnaraðila verði að líta til þess að veiting lánsins hafi verið í þágu forvera varnaraðila. Láninu hafi verið ætlað að tryggja kröfu varnaraðila á hendur lántaka, þar sem lántaki hafi verið að greiða aðrar skuldir hjá varnaraðila. Hins vegar hafi sóknaraðili ekki haft neina hagsmuni af því að rita nafn sitt á viðkomandi skuldabréf.

Sóknaraðili telur að forveri varnaraðila hafi verið stórt fjármálafyrirtæki sem hafi starfað á grundvelli opinbers leyfis og þannig hafi mátt gera ríkar kröfur um sérfræðipekkingu þess og vönduð vinnubrögð. Þannig vísar sóknaraðili til þess að augljós aðstöðumunur hafi verið með aðilum. Skuldabréfið hafi verið samið af varnaraðila, sem hafi búið yfir sérþekkingu á sviði fjármálaþjónustu og bankaviðskipta. Þá hafi greiðslumatið einnig verið framkvæmt af sama aðila. Sóknaraðili vísar til óskráðra reglna og 1. mgr. 19. gr. laga nr. 161/2002 og 4. gr. þágildandi laga nr. 33/2003.

Sóknaraðili telur að henni hafi aldrei, á neinum tímapunkti, verið gerð grein fyrir raunverulegri skuldastöðu lántaka. Þá hafi varnaraðili tekið fram að húsnæði lántaka hafi verið í leigu og að leigan hafi reiknast honum til tekna. Að mati sóknaraðila hafi ekki legið fyrir neinar upplýsingar um hvort umrædd leiga hafi verið í skilum eða hvort lántaki hafi yfir höfuð einhvern tímann fengið greidda leigu. Sóknaraðili telur að hvergi hafi verið minnst á leigutekjur í umræddu greiðslumati. Þá segi einnig í umræddu greiðslumati að þær upplýsingar sem stuðst hafi verið við, séu teknar úr skattframtali lántaka. Sé hins vegar skattframtal, sem hafi raunverulega verið til á þessum tímapunkti skoðað, sé ljóst að tekjur aðalskuldara hafi eingöngu verið kr. 250.000 á mánuði og þar sé hvergi getið um leigutekjur. Að mati sóknaraðila séu skýringar varnaraðila sem koma fram eftir á, ekki til þess fallnar að bjarga varnaraðila frá því að fella niður ábyrgð sóknaraðila.

Þá telur sóknaraðili að þess sé getið bæði í framtölum fyrir gjaldárin 2007 og 2008 að tilgreindar skuldir undir liðnum yfirdráttur og lausaskuldir hafi verið að fjárhæð kr. 1.600.000 fyrir gjaldárið 2007 og kr. 2.800.000, ári seinna. Þá sé staðreyndin sú að örfáum mánuðum seinna hafi allt verið í vanskilum hjá lántaka og hafi farið svo að hann hafi sótt um nauðasamning til greiðsluáðlögunar dags. 1. júlí

2009, sem hafi verið samþykktur, þar sem staða hans hafi augljóslega verið svo slæm að hann hafi ekki getað með nokkru móti greitt skuldir sínar. Því telur sóknaraðili að það hafi verið með ólíkindum að varnaraðili hafi gert upp greiðslumat lántaka og hafi síðan ætlað að komast upp með það með að innheimta skuldina af sóknaraðila.

Af framansögðu telur sóknaraðili ljóst að varnaraðili hafi fegrað greiðslumat og staðreyndir máls til þess eins að fá ábyrgðarmann fyrir hluta af skuldum lántaka. Því telur sóknaraðili að fullyrða megi að viðkomandi ráðstafanir hafi verið fyrst og fremst verið gerðar til hagsbóta fyrir varnaraðila, án þess að farið hafi verið eftir samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 1. nóvember 2001. Af því sögðu telur sóknaraðili að fella beri úr gildi ábyrgð sóknaraðila á skuldabréfi nr. X.

Framangreindu til fyllingar vísar sóknaraðili til dóms Hæstaréttar Íslands nr. 376/2013, en sóknaraðili telur að dómurinn sé skýr hvað varðar framkvæmd greiðslumats og skyldur fjármálafyrirtækja til að tryggja að réttar upplýsingar séu notaðar við framkvæmd greiðslumatsins.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili telur að greiðslumat hafi verið framkvæmt í samræmi við 3. gr. samkomulagsins þegar lán nr. X hafi verið veitt og hafi það sýnt fram á jákvæða greiðslugetu lántaka. Varnaraðili telur að engan áskilnað sé að finna í samkomulaginu um að ábyrgðarmenn staðfesti niðurstöður greiðslumats sérstaklega.

Varnaraðili telur að greiðslumatið hafi verið unnið út frá gögnum sem lántaki hafi gefið upp og þannig hafi lántaki staðfest að upplýsingar í greiðslumati hafi verið réttar og því hafi ekki verið ástæða fyrir varnaraðila til að halda annað. Hafi hins vegar sóknaraðili talið að greiðslumatið væri efnislega rangt, telur varnaraðili að hún hafi haft allar forsendur til að koma að athugasemdum að áður en undirritaði greiðslumatið.

Varnaraðili hafnar því að ágalli hafi verið á greiðslumatinu varðandi leigutekjur lántaka og telur að ekki verði séð hvaða rök séu fyrir því að víkja eigi samningi aðila til hliðar með vísan til samningalaga. Til grundvallar hafi legið þinglýstur húsaleigusamningur um leigu að fjárhæð kr. 135.000. Sóknaraðili byggir á því að hvergi hafi verið minnst á leigutekjur í greiðslumati og að varnaraðili hafi verið að reyna bjarga sér frá því að fella niður ábyrgð sóknaraðila. Varnaraðili telur slíkar staðhæfingar fráleitar. Að mati varnaraðila hafi forsendur greiðslumats gert á skýran hátt ráð fyrir leigutekjum að fjárhæð kr. 135.000. Á þessu sama skjali telur varnaraðili að það hafi greinilega mátt sjá útreikninga á öllum liðum greiðslumatsins.

Því sé alfarið hafnað af hálfu varnaraðila að sóknaraðili hafi ekki fengið afhentan upplýsingabækling. Varnaraðili vísar til þess að með undirritun á skuldabréfið hafi sóknaraðili staðfest sérstaklega að hún hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir. Í bæklingum hafi verið vísað til samkomulagsins og þar hafi verið greint frá helstu atriðum þess. Sérstaklega hafi verið tekið fram að ef lánsfjárhæð hafi verið umfram 1.000.000 kr., skuli fjármálafyrirtæki ávallt framkvæma greiðslumat. Sömuleiðis hafi ábyrgðarmenn verið hvattir sérstaklega til þess að kynna sér greiðslugetu lántaka. Sóknaraðili hafi staðfest að hann hafi kynnt sér efni bæklingsins og því hafi það verið lagt til grundvallar að

þeim hafi verið kunnugt um að greiðslumat hafi verið framkvæmt og það hafi verið á ábyrgð þeirra að óska eftir því að fá að sjá það áður en sóknaraðili gekk í ábyrgðina.

Varnaraðili vísar í forsendur dóms Hæstaréttar í máli nr. 575/2012 þar sem eftirfarandi kemur fram: „*Getur þá ekki skipt máli sú viðbára hans í skýrslu fyrir dómi að hann hafi ekki lesið „smáa letur“ veðskuldabréfsins. Það var því á ábyrgð hans sjálfs hvort hann óskaði eftir að sjá greiðslumatið áður en hann veitti samþykki við veðsetningu fasteignar sinnar*“.

Varnaraðili telur að ekki verði séð með hvaða öðrum hætti varnaraðili hafi geta tryggt sér sönnun, en með skriflegri staðfestingu ábyrgðarmanns.

Varnaraðili telur að gögn málsins bendi ekki til þess að ábyrgðarmaður hafi undirritað þessi umræddu skjöl heima hjá sér. Hafi skuldabréfið sjálft gefið til kynna að sóknaraðili hafi undirritað það í útibúi varnaraðila að viðstöddum starfsmönnum varnaraðila, sem hafi vottað undirskrift hennar á skuldabréfinu.

Jafnvel þótt talið verði að við útgáfu skuldabréfsins nr. X hafi ekki verið fyllilega gætt að ákvæðum samkomulagsins, bendir varnaraðili á að sú ástæða ein og sér geti ekki valdið ógildingu ábyrgðar sóknaraðila, enda sé ekki að finna sérstakar ógildingarreglur í samkomulaginu sjálfu.

Varnaraðili vísar í dóm Hæstaréttar í máli nr. 322/2012, því til stuðnings að það leiði ekki sjálfkrafa til ógildingar á sjálfsskuldarábyrgð þó þeim skyldum sem leiða af samkomulaginu hafi ekki verið sinnt. Fullnægja þurfi ógildingarreglum samningalaga nr. 7/1936. Af dómaframkvæmd telur sóknaraðili mega ráða að það ráðist af heildstæðu mati á atvikum hvers máls fyrir sig hvort beita eigi ógildingarreglu 36. gr. samningalaga. Einnig megi ráða af dómum Hæstaréttar, að fjármálastofnun þurfi að hafa verið grandvís um slæma fjárhagsstöðu skuldarans og látið hjá líða að tilkynna ábyrgðarmanni þar um, sem hafi ekki verið staðan í þessu máli. Sönnunarbyrði um að skuldbinding sóknaraðila sé fallin úr gildi eða sé ógild, hvíli á sóknaraðila og að mati varnaraðila hafi honum ekki tekist að sýna fram á það.

Þar sem sóknaraðili hafi ekki borið ógildingarreglur samningalaga fyrir sig, þá telur varnaraðili að það eitt og sér geti nægt til þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili bendir jafnframt á að skuldabréfið hafi verið gefið út í september 2008 og að sóknaraðili hafi ekki gert athugasemdir við það fyrr en nú. Þannig hafi sóknaraðili sýnt af sér nokkurt tómlæti, þar sem tæp sjö ár séu frá því að skuldabréfið hafi verið útgefið.

Varnaraðili telur að ekkert hafi komið fram sem hafi sýnt fram á að varnaraðili hafi ekki sýnt af sér góða viðskiptahætti og hafi vandað vinnubrögð sín í málinu í samræmi við meginreglur og lög nr. 161/2002. Því sé það algerlega fráleitt af sóknaraðila að halda slíku fram og að auki verði ekki talið að aðstöðumunur aðila skipti meginmáli hvað varðar gildi ábyrgðarinnar.

Því hafnar varnaraðili því að fella ábyrgðaryfirlýsingu sóknaraðila niður.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfsskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A, til forvera varnaraðila.

Þegar sóknaraðili gekk í sjálfsskuldarábyrgð á umræddu skuldabréfi var í gildi samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, sem var undirritað af Samtökum banka og verðbréfafyrirtækja f.h. aðildarféлага sinna. Forveri varnaraðila var eitt þessara aðildarfélag og því ekki umdeilt að varnaraðili er

aðili að samkomulaginu. Varnaraðila ber því að fullnægja þeim skyldum sem á honum hvíldu samkvæmt samkomulaginu, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 169/2012.

Samkomulagið tekur meðal annars til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins.

Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en 1.000.000 kr.

Í 4. gr. samkomulagsins er fjallað um upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til skuldaábyrgðar er stofnað. Ákvæðið felur í sér að greiðslumat skuli gert á greiðanda og að ábyrgðarmanni gefist færi á að kynna sér matið.

Í 1. mgr. 4. gr. samkomulagsins er kveðið á um það að fjármálafyrirtækjum beri að gefa út upplýsingabækling um skuldaábyrgðir og veðsetningar og dreifa með skjölum sem afhent eru ábyrgðarmönnum til undirritunar og með undirritun lánsúmsóknar eða annarra gagna sem fyllt eru út í tengslum við afgreiðsluna skal ábyrgðarmaður staðfesta að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklinga um ábyrgðir.

Í 2. mgr. 4. gr. samkomulagsins ræðir um hvernig ábyrgðarmaður skal með undirritun sinni staðfesta að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklinga og staðfesta sérstaklega ef það á við að honum sé kunnugt um að ráðstafa eigi meira en helmingi lánsfjárhæðar til uppgreiðslu eldri lána.

Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Ef niðurstaða greiðslumats bendir til að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Við undirritun sóknaraðila á umrædda lánsúmsókn krossaði hún ekki í valkosti tengda greiðslumatinu. Eins og skjalið er sett upp verður ekki dregin önnur ályktun af því en sú, að sóknaraðili hafi mátt treysta því að við vinnslu lánsúmsóknarinnar yrði greiðslumat framkvæmt og kynnt fyrir henni.

Af gögnum málsins er ljóst að greiðslumat var framkvæmt á lántaka samkvæmt 3. gr. samkomulagsins. Lántaki veitti varnaraðila upplýsingar og gögn fyrir greiðslumatið og staðfesti að þær væru réttar. Sóknaraðili telur hins vegar að upplýsingar samkvæmt greiðslumatinu hafi ekki verið réttar. Þar vísar sóknaraðili aðallega til leigutekna sem hún telur að ekki hafi verið skýrt á kveðið í greiðslumatinu og hafi ekki komið fram á skattframtali lántaka. Af gögnum málsins er þó ljóst að leigutekjurnar voru réttilega tilgreindar í greiðslumatinu. Hvað varðar skattframtalið, þá liggur fyrir þinglýstur leigusamningur sem undirritaður var dags. 19. ágúst 2008. Tekjur samkvæmt þeim leigusamningi hafa ekki færst til tekna á skattframtal árið 2008 vegna tekjuársins 2007. Að teknu tilliti til þessara leigutekna verður ekki talið að sóknaraðili hafi sýnt fram á að varnaraðili hafi lagt rangar tekjur lántaka til grundvallar á þeim tímapunkti þegar matið var framkvæmt.

Sóknaraðili telur að henni hafi ekki verið veittar upplýsingar samkvæmt 4. gr. samkomulagsins, þar sem ekki hafi verið kynntar forsendur greiðslumatsins að öðru leyti en því sem fram hafi komið á umræddu greiðslumatsskjali. Einnig telur sóknaraðili að henni hafi aldrei verið gerð grein fyrir raunverulegri skuldastöðu lántaka. Af gögnum málsins er ljóst að sóknaraðili ritaði nafn sitt á skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ og hafði aðgang að niðurstöðum greiðslumatsins. Verður þannig talið að sóknaraðili hafi verið í aðstöðu til að kynna sér niðurstöðu þess áður

en hún gekk í ábyrgð fyrir lántaka. Af dómi Hæstaréttar í máli nr. 575/2012, verður dregin sú ályktun að það hafi verið undir ábyrgðarmanni sjálfum komið hvort hann hafi óskað eftir að sjá greiðslumatið áður en hann veitti samþykki við veðsetningu fasteignarinnar. Verður því sóknaraðili að bera hallann af því að hafa ekki kynnt sér greiðslumatið betur við undirritun umrædds skuldabréfs. Í fyrrgreindu samkomulagi er ekki kveðið á um að skuldari þurfi að samþykkja greiðslumat eða staðfesta sannleiksgildi þess. Þá er ekki kveðið á um skyldu lánveitanda til að kynna ábyrgðarmanni í öllum tilvikum gögn til grundvallar niðurstöðu greiðslumats þar sem lánveitandi ber ekki ábyrgð á því gagnvart ábyrgðarmanni að allar upplýsingar sem lántakandi gefur séu réttar. Þó er ljóst að lánveitandi getur ekki byggt greiðslumat á upplýsingum sem hann vissi eða mátti vita að væru rangar.

Sóknaraðili heldur því einnig fram að henni hafi ekki verið kynntur upplýsingabæklingur varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir samkvæmt 1. og 2. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Með undirritun sinni á lánsumsókn sem fylgdi með umræddu skuldabréfi, staðfesti sóknaraðili hins vegar að hafa kynnt sér bæklinginn, í samræmi við 4. gr. samkomulagsins. Því verður talið að sóknaraðili hafi ekki tekist að færa sönnur á það að henni hafi ekki verið kynntur upplýsingabæklingur varnaraðila, enda ekki hægt að byggja á öðru en undirritun sóknaraðila í því efni.

Sóknaraðili vísar til dóms Hæstaréttar í máli nr. 376/2013 varðandi framkvæmd greiðslumats og skyldur fjármálafyrirtækja. Í dómnum var talið sannað að upplýsingar í greiðslumati hafi verið rangar og greiðslumatið þannig haldið annmörkum. Verður ekki fallist á að dómurinn hafi fordæmisgildi í máli þessu.

Að lokum er því hafnað að svo mikill aðstöðumunur hafi verið á stöðu aðila við útgáfu ábyrgðaryfirlýsingarinnar að hann réttlæti að henni verði vikið til hliðar.

Af öllu framangreindu verður talið að sóknaraðili hafi ekki lagt fram gögn sem sýna fram á að greiðslumatið hafi verið efnislega rangt. Þá hefur sóknaraðili ekki tekist að sanna að ekki hafi verið veittar umræddar upplýsingar og gögn.

Ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 1. nóvember telst því hafa verið fylgt við umrædda lánveitingu.

Þegar atvik málsins eru metin heildstætt verður það því ekki talið ósanngjarnt af varnaraðila að byggja á ábyrgðaryfirlýsingu sóknaraðila. Í ljósi alls framangreinds eru því ekki fyrir hendi forsendur í máli þessu til að víkja sjálfskuldarábyrgðum sóknaraðila til hliðar, með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa.

Verður kröfu sóknaraðila um ógildingu á sjálfskuldarábyrgðum því hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 17. apríl 2015.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Unnur Erla Jónsdóttir